

виробництва і послуг і недостатньою увагою організацій до формування у своїх працівників відповідних знань, умінь і навиків під час професійної діяльності.

Проведений аналіз сучасних підходів до професійного розвитку особистості (Ж. Піаже, А. Роше, Е. Еріксон, Е.А. Клімов, А.А. Деркач, Л.М. Мітіна, А.К. Маркова, І.М. Кондаков, А. К. Болотова, О. Н. Молчанова, В.В. Давидов, В.П. Зінченко, І.І. Ільясов, Е.Б. Моргунова, Е. Фромм, Г. Крайг, П.К.Анохин, К.В. Судаков, та ін.), дозволив дослідити їх теоретичні і методологічні особливості та констатувати, що професійний розвиток особистості – це асинхронний, гетерохронний процес, скерований на систематичне підтримання системи професійних знань, умінь і навиків під час професійної діяльності, розвиток професійних компетенцій для якісної професійної діяльності.

Аналіз практики професійного розвитку і навчання працівників в організаціях, програм, робочих планів показав основні недоліки такої підготовки: навчання носить не системний характер, основна мета навчання скерована на отримання короткотермінових результатів, відсутня стратегія розвитку організацій, не враховані індивідуальні особливості і мотивація учасників навчального процесу. В основі системи професійних знань, як правило переважають формалізовані знання, в той час, як конкурентними, на ринку праці, є не формалізовані особистісні знання, які відображають досвід, специфіку роботи, нові ідеї. Тому, з метою фіксації таких знань, їх систематизації, накопичення, налагодження системи обміну, в організаціях повинні бути створені умови для функціонування системи технології управління знаннями.

Отже на передній план виходить проблема нової організаційної культури яка повинна забезпечити якісний обмін знаннями, а також професійний розвиток особистості.

Проведені дослідження дозволили встановити педагогічні умови ефективного обміну знань в організаціях. Це: розвиток ефективної мотивації обміну знань, формування особливої корпоративної культури; створення системи сприятливої комунікації в організації; формування навчальної організації. Наявні педагогічні умови дозволили нам розробити критерії оцінки ефективного обміну знань в організаціях і змоделювати педагогічний процес професійного розвитку особистості в організаціях.

На основі проведених досліджень сформульовані основні принципи професійного розвитку особистості в організаціях, які можуть бути основою для розробки педагогічних технологій професійного розвитку особистості в організаціях.

ТВОРЧА КРАЇНА: ЯК ПОБУДУВАТИ ТВОРЧУ КРАЇНУ СЕРЕД КРИЗИ

Гераїмчук Ігор Михайлович

Національний технічний університет України «КПІ»

03056, проспект Перемоги 37, м. Київ, Україна, igeraimchuk@mail.ru

Чи можна прямо серед кризи і війни будувати і розвитися? В статті показується, що комплекс деяких заходів з поліпшення рівня життя вище рівня розвиненої країни навпаки треба робити першим і вже зараз, а не чекати зростання економіки. Ми можемо підняти рівень життя освітою вже зараз.

Рівень життя підвищується шляхом найкращої в світі освіти, наприклад, шляхом переходу вперше в світі к всезагальній вищій освіті (вища освіта як школа – обов'язкова для всіх). Шляхом творчої економіки і творчої держави – вихованням професійно Майстрів в усіх видах мистецтв з усіх дітей з раннього дитинства (малювання – це заняття ніші дизайну, реклами, музика – шоу-бізнесу); вихованням Майстрів з усіх видів спеціальностей і ремесел з дитинства (бути майстром кухарем світового класу, майстром дизайну і пошиву одягу); вихованням наукових спеціалістів з дитинства (математиків, фізиків, конструкторів, програмістів і т.д.). Рівень високих

технологій розвивається через заняття вищою освітою ніші необхідних по віддаленому доступу Майстрів для всього світу (включаючи програмування, проектування, винахідництво, науку, розробку і т.д.). Розвиток економіки забезпечується через освіту перетворенням економіки в творчу економіку – елітні індивідуальні лейблі в абсолютно всіх і навіть ще невідомих галузях, індивідуальне проектування, ручна робота, елітна економіка за рахунок Майстрів. Рівень життя забезпечується через перетворення бідного суспільства – в суспільство Майстрів, які щось створюють.

Будь-яка криза це перш за все шанс щось змінити. Мало хто буде повністю мініяти працючу систему, бо ж спершу її треба демонтувати, зупинити чи навіть зруйнувати, якщо немає грошей зразу змінити на краще. Але на жаль у криз не один вихід, а як мінімум три: загибель, постійна криза,

покращення та безліч їх варіантів. На жаль, ще жодна країна сама по собі без втручань з кризи не виходила, як би нам не казали про незриму руку ринку. Від Великої Депресії до безлічі криз в кожній країні від Японії і Кореї до так і не перемігших кризу Мексики, Венесуели, Аргентини, Зімбабве чи Росії. Якщо не лікувати людина випадків вмирає, і невидима рука тут труна.

Але в нашому випадку цікаві не просто держави, які перемогли кризу, але держави, які змогли розвиватися в кризі і під час кризи. Тобто як невеличкий Ізраїль, який практично постійно перебуває у стані терористичної загрози, загрози нападу з боку в десятки разів більших країн, ядерної загрози чи прямої війни, і при цьому безперервно розвивається і досяг значного рівню добробуту та економіки. Постійні війни, ракетні атаки, терористичні атаки не заважали Ізраїлю розвиватися.

Є багато прикладів країн, які, парадоксально, в умовах страшної кризи чи війни пережили зростання економіки, розвіт благополуччя, та ставали країнами в світі, а не деградували.

Тобто криза і навіть перманентна криза це не вправдання деградації країни. Бо в світі країни розвивались і навіть підносили добробут не тільки в війнах і кризах, та й є давно відпрацьовані механізми функціонування економіки під час війни, вироблюючи десятки тисяч танків і літаків в кризі.

Відкидаючи елементарні речі, на кшталт тих, що для виходу з кризи треба мати чіткий план і чітку модель майбутнього (того, що ми хочемо досягти після кризи) з простими, чіткими і ясними шляхами досягнення, причому план (модель) в ідеалі повинна б зробити з нашої держави «найкращу в світі», мати на увазі зробити ліпше за всі ліпші держави, «best of the best», бо поки ми її досягнемо, всі розвинені держави підуть далеко вперед і модель досягнення вже не буде ліпшою, а звичайною чи відсталою. Хто буде навіть ліпшу існуючу модель вже програв – це троїзм. І ніхто з кращих людей країни не буде напружуватися це зробити, якщо туди можна просто переїхати, іммігрувати, купити житло, нерухомість чи громадянство.

Перший крок – це створити найліпшу модель в світі і сприянняття країни як найліпшої. І діло не в тому, що кращі науковці, бізнесмени, молодь будуть іммігрувати інакше – всі гроші, прибуток буде уходити з країни. Розвернуті потік грошей з країни можна тільки ліпшим рівнем життя і бажанням тут жити будь коли. Кажуть, що прибуток з багатьох країн тікає в офшори – насправді, коли люди там живуть, він все одно туди повертається в країну навіть з процентами, бо людина тратить на себе. Перший економічний фактор – це найліпша в світі модель.

Другий крок – силове завищення рівня життя. Якщо ми візьмемо десятку ліпших країн по рівню життя, то ми побачимо там Австралію, Нову Зеландію, Канаду, Фінляндію та декілька інших, які не мають сильних економік, а не лідерів економіки. Люди туди ідуть, вкладають гроші. І якщо ми будемо аналізувати, як же ці країни вийшли в лідери по рівню життя, ми побачимо чи безоплатну освіту світового рівня як в Фінляндії, чи загальну страховку з медичною світового рівня як в Австралії і т.д. Рівень життя – це основний економічний фактор, який повертає і направляє гроші в країну.

Третій крок – краща і більша освіта в світі вже зараз, а також перебудова в творчу країну. Наприклад, перехід на всезагальну вищу освіту першими в світі. Але з дитинства ростили Майстрів – рисування (дизайн), музика, сцена і танці (шоу бізнес, кіно) і т.д., замість інформації. І т.д.

КОМП'ЮТЕРНА ТВОРЧІСТЬ В ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРНИХ КАДРІВ

Герасимчук Галина Андріївна, Герасимчук Олег Олександрович

Луцький національний технічний університет

43018, вул. Львівська, 75, м. Луцьк, Україна, exmeya@ukr.net

З процесами інтеграції світової економіки відбувається і помітна інтеграція систем професійної освіти різних країн. Поряд із загальними тенденціями розвитку системи вищої технічної освіти безперервно шукаються нові шляхи у підготовці інженерних кадрів, про що і йдеться у даній доповіді.

Швидкі зміни на ринку праці України та світі вимагають від сучасного інженера вміння самостійно здобувати й використовувати на практиці нові знання, щоб адаптуватись до нових ринкових потреб і знаходити рішення в нестандартних ситуаціях. Щоб розв'язувати різні проблемні завдання, фахівець повинен володіти різними критеріями і, зокрема: уявою, увагою, інтуїцією та мати сміливість приймати рішення у нестандартних ситуаціях. Тому формування у студентів творчих якостей є одним з важливих аспектів загальної професійної підготовки інженерів.

Відомо, що інформаційні технології (прикладні комп'ютерні програми, системи машинної графіки, інформаційні системи, експертні системи, обчислювальні експерименти, дистанційне навчання тощо) належать до творчо-розвиваючих технологій. Опановуючи їх, студенти із самого початку знаходяться в умовах, які сприяють розвитку логічного і творчого мислення, що у свою чергу стає основою для оволодіння знаннями та вміннями з інших дисциплін, у тому числі і фахових. Вміло скерувати цей процес, поєднуючи вивчення фахових дисциплін із розвитком творчих якостей з використанням комп'ютерних технологій, є завданням викладача інженерних спеціальностей, вирішенню якого сприятиме використання в навчальному процесі завдань творчого характеру, які об'єднані у систему. Саме викладач є тією центральною фігурою у навчально-виховному процесі майбутнього інженера і від його професійних та педагогічних якостей залежить засвоєння студентами навчального матеріалу. Викладач вищого технічного закладу освіти самостійно формує освітню програму і цілі, вибирає методи й засоби своєї діяльності у підготовці інженерних кадрів.

Слід зауважити, що творчість студентів можлива тоді, коли їх діяльність буде спрямована на вирішення певної проблеми, що сформована у творчих завданнях. Творче завдання - це взаємоз'язок пізнавального та розумового завдання, його рішення вимагає від студента застосування раніше засвоєних знань й умінь у новій ситуації, їх комбінацію та перевтілення, бачення нової проблеми у традиційній ситуації і збудження розумової діяльності. Аналіз різних типів творчих задач (проблемного бачення, логічних задач на прогнозування, оптимізацію, на рецензування, на розробку алгоритму) показує, що різні задачі сприяють розвитку тих чи інших якостей особистості, які забезпечують успіх людини у творчій діяльності.

Сучасна інженерна підготовка фахівців у вищих навчальних закладах просто неможлива без використання технологій розвитку творчості. Досягнення творчого рівня студента можна вважати найвищим результатом будь-якої педагогічної технології. Поряд із цим, важливою умовою творчої діяльності є інтерес до неї. Важливу роль у стимулюванні студентів відіграють такі завдання викладача: